

فارسی ۱

فصل اول: (ستایش و ادبیات تعلیمی) درس دوم: از آموختن، ننگ مدار * قلمرو فکری (قربت معنایی)

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۸

- ۱ در میان گزینه‌هایی که می‌بینید کدام دو بیت ارتباط معنایی بیشتری باهم دارند؟
۱ شادمانی مکن که دشمن مُرد	۱ دمی آب خوردن پس از بدسگال
۲ قطره باران که درافتد به خاک	۲ باران که در لطافت طبعش خلاف نیست
۳ کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید	۳ نوشته جاودان دیگر نگردد
۴ زهی گویا ز تو کام و زبانم	۴ نمی‌دانم نمی‌دانم الهی
- به از عمر هفتاد و هشتاد سال
تو هم از مرگ جان نخواهی بُرد
- زو بدمد بس گهر تابناک
در باغ لاله روید و در شوره زار خس
- قضا همی بردش تا بسوی دانه و دام
به رنج و کوشش از ما برنگردد
- تویی هم آشکارا هم نهانم
تو دانی و تو دانی آنچه خواهی

متوسط - تالیفی منتهای - ۱۳۹۸

- ۲ کدام دو مصراع هم مفهوم نیستند؟
۱ شبنم به آفتاب رسید از فروتنی	۱ در نیستی کوفت تا هست شد
۲ شکر نعمت، نعمت افزون کند	۲ شکر کن تا خدا بیفزاید
۳ طلب صحبت خسان نکنی	۳ از مصاحب ناجنس احتراز کنید
۴ شکیبای باش در ناکامی و رنج	۴ برخیز و مخور غم جهان گذران

قلمرو زبانی

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۸

۳ در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه بن مضارعی وجود دارد که اسم است.

۱ خریدن - شنیدن - فهمیدن - گرفتن - خریدن	۲ شناختن - دیدن - گریستن - خوردن - خریدن
۳ کشیدن - خواستن - آغازیدن - گذاشتن - خوابیدن	۴ گریستن - نشستن - پریدن - گرفتن - فروختن

درس یکم: چشمه و سنگ

قلمرو زبانی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴) واژه «رنگ» در کدام بیت معنایی متفاوت دارد؟

- ۱) رنگ روی و نبض و قاروره بدید
 - ۲) خاک سیاه بر سر او کز دم تو تازه نشد
 - ۳) جامه یک رنگ از آن خم صفا
 - ۴) این حدیث از سر دردیست که من می گویم
- هم علامتش هم اسبابش شنید
یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود
ساده و یک رنگ گشتی چون صبا
رنگ رخساره خبر می دهد از سر درون

درس دوم: از آموختن، ننگ مدار

قلمرو زبانی

۵) نقش دستوری گروه‌هایی که در عبارت زیر وابسته پیشین دارند به ترتیب کدام است؟
«یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودم و سحر در کنار بیشه‌ای، خفته. شوریده‌ای که در آن سفر همراه ما بود، نعره‌ای برآورد و راه بیابان گرفت و یک نفس، آرام نیافت.»

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) مفعول - متمم - مفعول
- ۲) قید - متمم - قید
- ۳) قید - مسند - قید
- ۴) مفعول - مسند - مفعول

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۶) نقش دستوری کدام واژه مشخص شده، با نقش دستوری واژه «گوش» در بیت زیر یکسان است؟
«پیش دیوار آن چه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار گوش»

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) دل را فسانه‌ی تو ز ره برد، ورنه هیچ / دیوانه‌ی مرا سر این گفتگو نبود
- ۲) آخر بر آب چشم منت نیز دل بسوخت / گیرم که خود مرا به درت آبرو نبود
- ۳) مشکم ز زلف غیر چه آوردی، ای صبا؟ / در کوی آن نگار مگر خاک کو نبود
- ۴) خسرو به درد خو کن و با بی دلی بساز / گر گویمت که دل به کجا رفت، گو نبود

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۷) مفهوم همه ابیات، به جز بیت با بیت زیر تناسب دارد.

«شاد و بی غم بزی که شادی و غم / زود آیند و زود می گذرند»

- ۱) راحت و رنج حیات گذران است چو موج / نشود شادی و غم پای نفس را زنجیر
- ۲) رنج غم و شادی مبر کو مطرب و کو نوحه گر / مشمت سپند بی خبر دارد در این مجمر (آتشدان) صدا
- ۳) دوام خنده شادی چو غنچه یک دهن است / خوشم به تنگ دلی با غم همیشه خویش
- ۴) شادی و غم هر دو را بنیاد بر باد هواست / تا نگه کردی هم آن «اهلی»، هم این خواهد گذشت

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۸ عبارت زیر با همه ابیات قرابت مفهومی دارد؛ به جز

« با صدایی که به قول معروف، گویی از ته چاه در می آمد، با زهر خندی گفت: داد نزن؛ من گوش استماع ندارم. لَمَنْ تَقُول.»

- ۱ این نصیحت نزد تو چون ماجراست پند من در گوش او باد هواست
- ۲ «اوحدی» پند لطیف است و نصیحت، لیکن با حریفان، عجب ار پند کسی بپذیرم
- ۳ از پی عشق نصیحت چه کنی خسرو را باری آن کس که نصیحت شنود عاقل هست
- ۴ نغمه عشاق را شرط است حسن استماع در حضور بلبلان چون گل سراپا گوش باش

قلمرو زبانی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۹ نقش دستوری «خود» و نقش دستوری «ضمیر پیوسته» در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«چو خود را به چشم حقارت بدید صدف در کنارش به جان پرورید»

- ۱ متمم، مفعول ۲ متمم، مضاف الیه ۳ مفعول، مضاف الیه ۴ مفعول، مفعول

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۰ در کدام بیت جنبه ادبیات تعلیمی بیشتر دیده می شود؟

- ۱ تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد
- ۲ شکسته گشت چو پشت هلال قامت من کمان ابروی یارم چو وسمه باز کشید
- ۳ به جان دوست که غم پرده بر شما ندرد گر اعتماد بر الطاف کارساز کنید
- ۴ بس غریب افتاده است آن مور خط گرد رخت گرچه نبود در نگارستان خط مشکین غریب

قلمرو زبانی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۱ کدام فعل مشخص شده مضارع اخباری است؟

- ۱ جانم ار مالک غم های محبت گردد / من گدا گردم و نامش به دلالت برود گردد
- ۲ فروغ ماه می دیدم ز بام قصر او روشن / که رو از شرم آن خورشید در دیوار می آورد می آورد
- ۳ شکر خدا که باز در این اوج بارگاه / طاووس عرش می شنود صیت شهپر می شنود
- ۴ شاهها اگر به عرش رسانم سریر فضل / مملوک این جنابم و مسکین این درم رسانم

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

متوسط - تالیفی منته - ۱۳۹۸

۱۲ کدام گزینه با حدیث «حاسبوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا» ارتباط معنایی ندارد؟

- ۱ نمی لرزد دلم چون نامه از اندیشه فردا که من از خود حسابی دیده ام صد بار محشر را
- ۲ کسی کاو دهد از تن خویش داد نباید رفتن بر داوران
- ۳ چو فردا نامه خوانان نامه خوانند بر آرم من دو صد فریاد از این دل
- ۴ خود حسابان نگذارند به فردا کاری عید این طایفه روزی است که محشر باشد

دین دهم - فارسی دهم

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱۳ در همه ایات آرایه «تشبیه» دیده می شود، به جز گزینه

- ۱ مرا چون هاتف دل دید دمساز
- ۲ تو مردم بین که چون بی رای و هوشند
- ۳ شمع خرد برفروز در دل و بشتاب
- ۴ مرغ دل تا دام زلف و دانه خال تو دید
- بر آورد ازرواق همت آواز
- که جانی را به نانی می فروشند
- با دل روشن به سوی عالم روشن
- طایر اندیشه ام افتاد در دام هوس

قلمرو زبانی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۴ کدام نوع فعل به اشتباه به بیت نسبت داده شده است؟

- ۱ بر سر آنم که گر ز دست بر آید
- ۲ گل، به همه رنگ و برازندگی
- ۳ دوش مرغی به صبح می نالید
- ۴ تا نگر دی آشنا زین پرده رمزی نشنوی
- دست به کاری زرم که غصه سر آید (مضارع التزامی)
- می کند از پرتو من زندگی (مضارع اخباری)
- عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش (ماضی استمراری)
- گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش (ماضی التزامی)

۱۵ عبارت زیر چند فعل مضارع اخباری دارد؟

«اگر کارگران به جدول درآمد مدیران شرکت نگاه کنند، عددهای کلانی می بینند و آن ها را با درآمد خود مقایسه می کنند. خبرهایی به گوش من رسیده است که همین الان هم بعضی ها دارند کارهایی می کنند که آینده شرکت را به خطر می اندازد.»

- ۱ دو تا
- ۲ سه تا
- ۳ چهار تا
- ۴ پنج تا

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶ در کدام گزینه هر دو واژه «داد» به یک معنا به کار رفته اند؟

- ۱ ای که گویم شکبیا شو و در گوشه نشین
- ۲ زمانه گرچه ز من یافته است روزی داد
- ۳ روز محشر داد بستاند خدا از قاتلانش
- ۴ گرچه خط داد سخن در مصحف روی تو داد
- دل ببايد که توان داد شکیبایی داد
- چرا به من ندهد آن چه من بدو دادم
- تو بده داد و مباش از حب مقتولان جدا
- نقطه خال تو را تفسیر نتوانست کرد

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۱۷ در تمام ایات به مفهوم «تأثیر قضا و قدر بر سرنوشت انسان ها» اشاره شده است به جز گزینه

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱ ز چرخ آمد قضا نه از کام مردم
- ۲ کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید
- ۳ مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد
- ۴ هر قضایی سببی دارد و من در غم دوست
- ازیرا بنده آمد نام مردم
- قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام
- قضای آسمان است این و دیگر گون نخواهد شد
- اجلم می کشد و درد فراقش سبب است

درین دوم - فارسی دهم

۱۸ اجزای ساختمان واژه‌های کدام گزینه با واژگان زیر به ترتیب یکسان است؟

(گندم‌نما - بشریت - سراپا - یکسره)

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱ تک تیرانداز - فاتحانه - شست‌وشو - عقب‌نشینی
 ۲ دلشاد - باران - خبرنگار - گلسازی
 ۳ خبرنگار - پیشانی - دریادل - صاحب‌دلان
 ۴ نخلستان - شادکامی - کوله‌پشتی - هواکش

۱۹ مفهوم «خشت زدن» در عبارت «شعر هم زیاد می‌گفت اما به قول نظامی خشت می‌زد» چیست؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱ پر حرفی
 ۲ پرورده‌گویی
 ۳ نافرمانی
 ۴ ناتوانی

درس یکم: چشمه و سنگ

قلمرو زبانی

۲۰ معنای «نهاد» در همهٔ ابیات به‌استثنای با معنای آن در عبارت زیر یکسان است.

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

«بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی»

- ۱ نهاد آن بن نیزه را بر زمین
 ۲ حافظ نهاد نیک تو کامت بر آورد
 ۳ قانع به خیالی ز تو بودیم چو حافظ
 ۴ در نهادش جز پلیدی‌ها نبود
 ز خاک سیه اندر آمد به زین
 جان‌ها فدای مردم نیک نهاد باد
 یا رب چه گدا همت و بیگانه نهادیم
 صورتش چون ماه تابان می‌نمود

درس دوم: از آموختن، ننگ مدار

قلمرو زبانی

۲۱ در همهٔ ابیات به‌استثنای بیت غلط املایی وجود دارد؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱ خبری رفت ز گردون به شبستان ازل
 ۲ با کمال احتیاج از خلق استقنا خوش است
 ۳ اینک ای خوب فصل غریبی سر آمد
 ۴ اشتر به شعر عرب در حالت است و ترب
 حذر ای پردگیان پرده دری پیدا شد
 با دهان تشنه مردن بر لب دریا خوش است
 چون تمام قریبان تو را می‌شناسند
 گر ذوق نیست تو را کژ طبع جانوری

۲۲ در عبارت زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«عزیز دیدار باش تا در چشم اغربا، رعیت و لشکر خار نگردی و زینهار ذلیل مباش و بر خلقان خدای تعالی به سزا رحیم باش»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱ یک
 ۲ دو
 ۳ سه
 ۴ چهار

درس یکم: چشمه و سنگ

قلمرو زبانی

۲۳ واژگان کدام گزینه هم‌خانواده نمی‌باشند؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱ تحصیل - حاصل
 ۲ خلاصه - تلخیص
 ۳ عیب - معیوب
 ۴ حرام - مرحم

درس دوم: از آموختن، ننگ مدار قلمرو فکری (قرابت معنایی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۲۴) مفهوم عبارت زیر با همهٔ گزینه‌ها قرابت معنایی دارد، به جز گزینهٔ

«حسودان تنگ نظر و عنودان بدگهر وی را به می و معشوق و لهو و لعب کشیدند»

۱) زن ناجنس بگریز اگر آفتاب است	تو را سایه خود بس اگر یار خواهی
۲) به هجران مرا سهل باشد دادن جان	که سخت است دوری ز یاران جانی
۳) پیاموزمت کیمیای سعادت	ز هم صحبت بد جدایی جدایی
۴) مصاحب نباید مگر بهر راحت	چو زو رنج بینی نیاید به کاری

قلمرو زبانی

۲۵) با توجه به عبارت «به هر نیک و بد، زود شادان و زود اندوهگین مشو» کدام گزینه صحیح نیست؟

۱) «هر» صفت مبهم است.	۲) «اندوهگین» نقش مسند دارد.
۳) «شادان» صفت فاعلی است.	۴) «زود» قید است.

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۲۶) در کدام یک از گزینه‌های زیر توصیه به مفهوم عبارت «به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مباش تا گندم نمای جو فروش نباشی» دیده نمی‌شود؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) حافظا می خور و رندی کن و خوش باش ولی	دام تزویر مکن چون دگران قرآن را
۲) پدرم روضهٔ رضوان به دو گندم بفروخت	ناخلف باشم اگر من به جویی نفروشم
۳) آتش زهد و ریا خرمن دین خواهد سوخت	حافظ این خرقةٔ پشمینه بینداز و برو
۴) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی	من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۲۷) در همهٔ ابیات زیر جناس همسان (تام) وجود دارد به جز

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) عشق شوری در نهاد ما نهاد	جان ما در بوتهٔ سودا نهاد
۲) تن من جمله پسِ دل رود و دل پسِ تو	تن هوای دل و دل جمله هوای تو کند
۳) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی	کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
۴) میل رفتن مکن ای دوست دمی با ما باش	بر لب جوی طرب جوی و به کف ساغر گیر

۲۸) در بیت «طاقت سر بریدنم باشد / وز حبیبم سر بریدن نیست» کدام کلمه «مجاز» دارد؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) سر مصراع اول	۲) سر مصراع دوم	۳) بریدن مصراع اول	۴) بریدن مصراع دوم

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۲۹ مفهوم عبارت زیر در تمام ابیات دیده می‌شود به جز بیت گزینۀ
«به هر نیک و بد زود شادان و زود اندوهگین مشو»

- ۱ در تمام سال‌های رفته بر ما روزگار شادمانی می‌خرید از ما و ماتم می‌فروخت
- ۲ بدین زور و زر دنیا چو بی‌عقلان مشو غره که این آن نوبهاری نیست کش بی‌مهرگان بینی
- ۳ اعتمادی نیست بر کار جهان بلکه بر گردون گردان نیز هم
- ۴ شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم زود آیند و زود می‌گذرند

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۰ در همه ابیات زیر «اضافۀ تشبیهی» به چشم می‌خورد به جز بیت

- ۱ وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
- ۲ چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
- ۳ پیل فنا که شاه بقا مات حکم اوست هم بر پیادگان شما نیز بگذرد
- ۴ آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد

تحلیل و تاریخ ادبیات

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۱ نام پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب در گزینۀ ذکر شده است.
(الهی‌نامه - قابوس‌نامه - داستان‌های صاحب‌دلان)

- ۱ مولوی - عطار نیشابوری - نیما یوشیج
- ۲ عنصرالمعالی - خواجه نظام‌الملک - عبدالحسین وجدانی
- ۳ عطار نیشابوری - مولوی - محمدی اشتهاردی
- ۴ عطار نیشابوری - عنصرالمعالی - محمدی اشتهاردی

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۲ حدیث «حاسبوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا» با کدام یک از عبارت‌های زیر قرابت معنایی دارد؟

- ۱ اگر غم و شادیت بود به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد.
- ۲ رنج هیچ کس را ضایع مکن و همه کس را به سزا حق شناس باش.
- ۳ اندر همه کاری داد از خویشتن بده، که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد.
- ۴ به هر نیک و بد زود شادان و زود اندوهگین مشو

۳۳ با توجه به عبارت زیر، زمان افعال مشخص شده، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«دانشمندی در بیابان به چوپانی رسید و به او گفت چرا به جای تحصیل علم چوپانی می‌کنی؟ چوپان گفت آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸ آنچه خلاصه دانش هاست، یاد گرفته‌ام.»

- ۱ ماضی ساده - مضارع اخباری - ماضی نقلی
- ۲ ماضی ساده - مضارع اخباری - ماضی بعید
- ۳ ماضی التزامی - مضارع التزامی - ماضی نقلی
- ۴ ماضی ساده - مضارع التزامی - ماضی بعید

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۴ در کدام گزینه فعل مضارع اخباری وجود دارد؟

- ۱ اندر هر کاری داد از خویشتن بده.
- ۲ تا همچنان که هنر ایشان همی بینی عیب نیز بتوانی دید.
- ۳ همه کس را به سزا حق شناس باش.
- ۴ اندوهگین مشو که این فعل کودکان باشد.

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۵ در کدام گزینه فعل امر (مثبت یا منفی) وجود ندارد؟

- ۱ تا توانی از نیکی کردن میاسا
- ۲ خود را به نیکی و نیکوکاری به مردم نمای
- ۳ تا گندم نمای جو فروش نباشی
- ۴ نو میدی را در امید بسته دان

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۶ در کدام گزینه فعل پیشوندی وجود ندارد؟

- ۱ بوسه زند بر سر و بر دوش من
- ۲ گه به دهان برزده کف چون صدف
- ۳ قطره باران که در افتد به خاک
- ۴ خواست کز آن ورطه قدم در کشد

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۳۷ واژه «مولع» به چه معناست؟

- ۱ ثروتمند
- ۲ حریص
- ۳ باهوش
- ۴ ترسو

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۳۸ بیت «در حقیقت یار یکدل کیمیاست / چون صدف کمیاب و چون درّ، پر بهاست» با کدام یک از ابیات زیر مفهومی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

یکسان دارد؟

- ۱ دلی دارم همیشه همدم غم
- ۲ غمی دارم همیشه همدم دل
- ۳ هر عصایی نه اژدها باشد
- ۴ هر گیاهی نه کیمیا باشد
- ۵ هر چند که بی رفیق و یارم
- ۶ درمانده خلق روزگارم
- ۷ با یار موافق آشنایی خوشتر
- ۸ وز همدم بی وفا جدایی خوشتر

۳۹ مفهوم بیت زیر با کدام عبارت زیر قرابت معنایی دارد؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

«بر مال و جمال خویشتن غره مشو کین را به شبی برند و آن را به تبی»

- ۱ به هر نیک و بد زود شادمان و اندوهگین مشو که این فعل کودکان باشد.
- ۲ اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد.
- ۳ اگر غم و شادیت بود به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو را دارد.
- ۴ رنج هیچ کس ضایع مکن و همه را به سزا حق شناس باش.

دین دهم - فارسی دهم

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۰ عبارت «اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن» با کدام ضرب‌المثل قرابت دارد؟

- ۱ گهی پشت بر زین گهی زین به پشت.
- ۲ با سیلی صورت خود را سرخ نگه داشتن.
- ۳ هرچه پیش آید خوش آید.
- ۴ با دُمش گردو می‌شکند.

قلمرو زبانی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۱ در کدام گزینه تعداد جمله کمتری دیده می‌شود؟

- ۱ به مردی که مُلک سراسر زمین
- ۲ دگر مرکب عقل را پویه نیست
- ۳ مرا گله بانی به عقل است و رای
- ۴ که از کار آشفته بگریستی
- نیرزد که خونی چکد بر زمین
- عنانش بگیرد تحیر که بیست
- تو هم گله خویش داری، بپای
- چه کسی دید از این تلخ‌تر زیستی؟

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۲ در همه ابیات زیر تضاد دیده می‌شود به جز بیت

- ۱ آن همه ناز و تنعم که خزان می‌فرمود
- ۲ باورم نیست ز بد عهدی ایام هنوز
- ۳ روز هجران و شب فرقت یار آخر شد
- ۴ شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل
- عاقبت در قدم باد بهار آخر شد
- قصه غصه که در دولت یار آخر شد
- زدم این فال و گذشت اختر و کار آخر شد
- نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد

درس یکم: چشمه و سنگ قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۳ در همه گزینه‌ها، به جز آرایه «مجاز» به کار رفته است.

- ۱ همه تیغ و ساعد ز خون بود لعل
- ۲ سراسر همه دشت بریان شدند
- ۳ جهان را سراسر سوی داد خواند
- ۴ تنی لرز لرزان و رخ سندروس

درس دوم: از آموختن، ننگ مدار قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۴۴ در ابیات زیر، به جز بیت همه ارکان تشبیه وجود دارند.

- ۱ وظیفه زن و مرد ای حکیم دانی چیست
- ۲ خوشبخت آنکه مادر دانا به روز و شب
- ۳ آنکه لرزد هم چو مرغ نیم بسمل روز و شب
- ۴ هر نسیمی که به من بوی خراسان آرد
- یکی است کشتی و آن دیگری است کشتیبان
- چونان فرشته بر سر او سایه گسترد
- در زمستان پیکر عریان دهقان است و بس
- چون دم عیسی در کالبدم جان آرد

۴۵) در کدام گزینه «داد» با معنای آن در عبارت زیر یکسان است؟

«هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد»

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد / چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد
 ۲) گر داد من شکسته دادا دادا / ور نه من و عشق هرچه بادا بادا
 ۳) آن که رخسار تو را رنگ گل نسرين داد / صبر و آرام تواند به من مسکین داد
 ۴) ای پادشه خوبان، داد از غم تنهایی / دل بی تو به جان آمد وقتست که باز آیی

۴۶) کدام واژه به معنای «مرد نیکو روی» است؟

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) کاووس ۲) قابوس ۳) کابوس ۴) قاموس

درس یکم: چشمه و سنگ

قلمرو زبانی

۴۷) در مصراع «عشق شوری در نهاد ما نهاد» معنای دو «نهاد» به ترتیب:

متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) باطن - درون ۲) درون - قرار داد ۳) طینت - باطن ۴) قرار داد - گذاشت

درس دوم: از آموختن، ننگ مدار

قلمرو زبانی

۴۸) در عبارت «کتابی که در او داد سخن توان داد» معنای دو «داد» به ترتیب:

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) حق - ادا کردن ۲) حق - حق ۳) ادا کردن - حق ۴) شرط - بخشیدن

۴۹) در همهٔ ابیات به استثنای بیت غلط املائی وجود دارد.

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند / نه همه مستمعی فهم کند این اصرار
 ۲) آن چه سعی است من اندر طلبت بنمایم / این قدر هست که تغییر غذا نتوان کرد
 ۳) به چه دیر ماندی ای صبح که جان من برآمد / بزه کردی و نکردند مودنان ثوابی
 ۴) مخور طعمه جز خسروانی خورش / که جان یابدت زان خورش پرورش

درس یکم: چشمه و سنگ

قلمرو زبانی

۵۰) در بیت «بر در شاهم گدایی نکته‌ای در کار کرد / گفت بر هر خان که بنشستم خدا رذاق بود» چند غلط املائی وجود دارد؟

متوسط - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) دو ۲) یک ۳) هیچ ۴) سه

۵۱) در بیت «خاست کزان ورته قدم در کشد / خیشتن از حادثه برتر کشد» چند غلط املائی وجود دارد؟

سخت - تالیفی منّا - ۱۳۹۸

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۵۲) از بین گروه کلمات (قفا - غلغله زن - فرج - مهرکه - مفتاح) کدام واژه با غلط املائی نوشته شده است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) قفا ۲) غلغله زن ۳) مهرکه ۴) مفتاح

درس دوم: از آموختن، ننگ مدار قلمرو زبانی

۵۳) واژه «مالوف» به چه معناست؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) پرورده ۲) نوشته شده ۳) خو گرفته ۴) تألیف شده

۵۴) معنای واژه «استماع» در کدام گزینه آمده است؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) دیدم ذهنی و رفتم از هوش
۲) تا رفتنش ببینم و گفتنش بشنوم
۳) آن جا که عقاب پر بریزد
۴) مخور طعمه جز خسروانی خورش
- دیدم که به هیچ مرده بودم؟
از پای تا به سر همه سمع و بصر شدم
از پشه لاغری چه خیزد؟
که جان یابدت زان خورش پرورش

۵۵) «مفتول» به چه معناست؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) سیم ۲) آهن ۳) مس ۴) شیفته

۵۶) کدام واژه به معنای «فی البداهه خواندن» است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) تقریر ۲) ارتجالا ۳) تصدیر ۴) حسن نظم

۵۷) در بیت «کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید / غذا همی بردش تا به سوی دانه و دام» کدام واژه با غلط املائی نوشته شده است؟ و درست آن چگونه است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) غذا: غزا ۲) آشیان: آشیانه ۳) غذا: قضا ۴) دگر: دیگر

۵۸) کدام یک از گروه کلمات زیر با غلط املائی نوشته شده است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) لحو و لهب ۲) طمانینه و آرامش ۳) ذبح و بسمل ۴) قرابت و نزدیکی

۵۹) معنای کدام واژه با توجه به املائی آن درست است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) تعلل: بهانه آوردن ۲) برازنده گی: لیاقت ۳) معلوف: خو گرفته ۴) سییان: کودکان

۶۰) در عبارت زیر کدام واژه با غلط املائی نوشته شده است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) فلجمله ۲) معاصی ۳) منکر ۴) مسکر
- «فلجمله نماند از معاصی منکری که نکرد و مسکری که نخورد»

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۶۱) مفهوم کدام گزینه با «هر که داد از خویشتن دهد از داور مستغنی باشد» یکسان است؟ سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) نمی لرزد دلم چون نامه از اندیشه فردا
 - ۲) چه فردا نامه خوانان نامه خوانند
 - ۳) هر آن که جانب اهل خدا نگه دارد
 - ۴) شادمانی مکن که دشمن مُرد
- که من از خود حسابی دیده‌ام صد بار محشر را
بر آرم من دو صد فریاد از این دل
خداش در همه حال از بلا نگه دارد
تو هم از مرگ جان نخواهی بُرد

۶۲) مفهوم بیت زیر در کدام گزینه ذکر نشده است؟ متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- «بیاموزمت کیمیای سعادت ز هم صحبت بد جدایی جدایی»
- ۱) هر که با دیگ همنشین گردد
 - ۲) یار ناپایدار دوست مدار
 - ۳) از درس و کتاب کار من راست نشد
 - ۴) از بدان جز بدی نیاموزی
- جامه خویش را سیاه کند
دوستی را نشاید این غدار
شاگردی روزگار استادم کرد
نکند گرگ پوستین دوزی

قلمرو زبانی

۶۳) ساخت منفی کدام فعل در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟ متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) داشتیم می رفتیم: نمی رفتیم
- ۲) خواهند خواند: خواهند نخواند
- ۳) دارند می نگارند: نمی نگارند
- ۴) داریم می نوشیم: نمی نوشیم

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۶۴) توصیه عنصرالمعالی به فرزندش در عبارت «تا گندم نمای جو فروش نباشی» در کدام گزینه آمده است؟ سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

- ۱) گندم از گندم بروید جو ز جو
- ۲) غره مشو بدان که جهانت عزیز کرد
- ۳) به سان آینه با کاینات یکر و باشی
- ۴) دل ای رفیق بر این کاروانسرای مبند

قلمرو زبانی

۶۵) هر یک از واژه‌های «مستغنی» و «تیمار» به چه معناست؟ آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) بی نیاز، نگاه داشت
- ۲) نیازمند، تصویر
- ۳) بی نیازی، ناقص
- ۴) نیاز، جغد

۶۶) متن زیر چند نادرستی املائی دارد؟ آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

«رنج هیچ کس ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق شناس باش؛ خاصه قرابت خویش را. چندان که طاقت باشد با ایشان نیکی کن و پیران قبیله خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان موع مباح تا همچنان که هنر ایشان همی بینی عیب نیز بتوانی دید و اگر از بیگانه نایمن شوی زود به مقدار نایمنی، خویش را از وی ایمن گردان و از آموختن، ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی.»

- ۱) سه تا
- ۲) دوتا
- ۳) یکی
- ۴) نادرستی املائی ندارد.

ویراستاری و تصحیح: رضا واثقی

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۶۷ کدام بیت نادرستی املائی یا رسم الخطی دارد؟

۱	یکی را که معزول کردی ز جاه	چو چندی بر آید ببخشش گناه
۲	نویسنده را گر ستون عمل	بیافتد، نبرد طناب امل
۳	چو نرمی کنی خصم گردد دلیر	و گر خشم گیری شوند از تو سیر
۴	درشتی و نرمی به هم در به است	چو رگ زن که جراح و مرهم نه است

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۶۸ در کدام بیت حذف به قرینه معنوی رخ داده است؟

۱	در کام کهینه جرعه ام رطل است	بر نام مهینه قرعه ام یار است
۲	ایمان بهلم که نوبت کفر است	سبحه بدرم که وقت زنار است
۳	ساقی جامی که عشرتم خام است	مطرب زیری که حالت زار است
۴	تسییح بیر که در کفم بند است	دستار مهل که بر سرم بار است

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۶۹ چند تا از واژه های زیر نادرست معنا شده است؟

«قفا: پشت گردن / مفتاح: کلید / یله: رها / رقه: نامه / ضایع: تباه / شوخ: چرک / بهایم: ستوران / دلاک: کیسه کش حمام / رمه: گله / تسییح: خدا را به پاکی یاد کردن / غوک: عنکبوت / مولع: وابسته»

۱	دو تا	۲	سه تا	۳	چهار تا	۴	پنج تا

تحلیل و تاریخ ادبیات

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۷۰ «سفرنامه» و «دیوار» به ترتیب از آثار چه کسانی است و قالب «گلستان» چیست؟

۱	ناصر خسرو - جمال میرصادقی - نثر آمیخته به نظم است.
۲	سعدی - محمد مهدی اشتهاردی - سراسر نظم است.
۳	سعدی - جمال میرصادقی - نثر آمیخته به نظم است.
۴	ناصر خسرو - محمد مهدی اشتهاردی - سراسر نظم است.

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۷۱ نقش دستوری کدام واژه مشخص شده متفاوت است؟

۱	دوش مرغی به صبح می نالید / عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش	مرغ
۲	یکی از دوستان مخلص را / مگر آواز من رسید به گوش	آواز
۳	گفت باور نداشتم که تو را / بانگ مرغی کند چنین مدهوش	بانگ
۴	گفتم این شرط آدمیت نیست / مرغ تسییح گوی و من خاموش	شرط

در این فصل فارسی ده

۷۲) در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟

- ۱) غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات
 - ۲) زینهار مزن دست به دامان گروهی
 - ۳) صبا به تهنیت پیر می فروش آمد
 - ۴) گویند سنگ لئل شود در مقام صبر
- هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد
کز حق بیریدند و به باطل گرویدند
که موسم طرب و عیش و ناز و نوش آمد
آری شود و لیک به خون جگر شود

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۷۳) مفهوم بیت «غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد» با کدام بیت قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- ۱) مجو دوستی عهد از جهان سُست نهاد
 - ۲) نه عمر خضر بماند نه مُلک اسکندر
 - ۳) بی ثبات است این جهان ای دل ورت باید یقین اوست باید به حال این جوان کردن نگاه
 - ۴) از ما سراغ منزل آسودگی مجو چون باده عمر ما به تکاپو گذشته است
- که این عجزه عروس هزار داماد است
نزاع بر سر دنیای دون مکن درویش

۷۴) بیت زیر با کدام گزینه از سروده حافظ ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد
 - ۲) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو گُشت
 - ۳) گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد
 - ۴) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سر آمد
- غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات هر زمان، حال وی از شکل دگر خواهد شد
گفت اگر بدانی هم اوت رهبر آید
گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید
گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید
گفتا خموش حافظ کاین غصه هم سر آید

قلمرو زبانی

۷۵) در عبارت «مسکری نبود که نخورده باشد و منکری نبود که نکرده باشد» واژه «منکر» به چه معناست؟

- ۱) زشت
- ۲) انکارکننده
- ۳) تکذیب‌گر
- ۴) آلوده

۷۶) کدام واژه به معنای «اسب سرخ» است؟

- ۱) ابلق
- ۲) ابرش
- ۳) کمیت
- ۴) سمند

۷۷) معنای درست واژه‌های (محال - بدسگال - ادبار - حجب) در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) بیهوده - دروغگو - دبیران - حیا
- ۲) غیرممکن - بداندیش - بداقبالی - راستگویی
- ۳) بیهوده - دشمن - دانشمندان - شرم
- ۴) بیهوده - بداندیش - بدبختی - حیا

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۷۸) واژه «قضا» در بیت زیر با همه گزینه‌ها به جز یکسان است.

«کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام»

۱) قضا چون ز گردون فرو هشت پر همه عاقلان کور گردند و کر

۲) این جان پاره پاره را خوش پاره پاره مست کن تا آن چه دوشش فوت شد آن را کند این دم قضا

۳) قضا گفت گیر و قدر گفت ده فلک گفت احسنت و مه گفت زه

۴) راز بگشا ای علی مرتضی ای پس از سوءالقضا حسن القضا

۷۹) در بیت «دیدی آن قهقهه کبک خرامان حافظ / که ز سر پنجه شاهین قضا غافل بود؟» واژه «قضا» به چه معناست؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) سرنوشت ۲) قضاوت ۳) جنگ ۴) داوری

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۸۰) واژه‌های «مدرس - مستغنی - تیمار - کمیت» در کدام گزینه آمده است؟

۱) فرسوده - بی‌نیازی - غمخواری - اسب زرد ۲) فرسوده - بی‌نیاز - مراقبت - اسب سرخ

۳) کهنه - نیازمند - مراقبت - اسب سرکش ۴) کهنه - نیازمندی - غمخواری - اسب زرد

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۸۱) معنی کدام گزینه نادرست است؟

۱) مخذول: خوار ۲) شهناز: از آهنگ‌های موسیقی ایرانی

۳) لاجرم: بی‌گناه ۴) طمانینه: آرامش

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۸۲) در عبارت زیر «بسمل کردن» به چه معناست؟

«آن‌گاه به خروس سنگدل پرداختم و او را نیز بسمل کردم»

۱) قربانی کردن ۲) شرحه شرحه کردن ۳) سوزاندن ۴) آسیب رساندن

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۸۳) در عبارت زیر معنای واژه «طبیعت» در همه گزینه‌ها به جز درست است.

«این را من از روی طبیعت کشیده‌ام»

۱) ذات ۲) سرشت ۳) ذوق ۴) مناظر طبیعی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۸۴) در گروه کلمات زیر چند غلط املائی دیده می‌شود؟

«تعلیقات و پیوست‌ها - مخزول و خوار - طمانینه و آرامش - لاجرم و به ناچار - استرهام و کمک خواستن - هلیم چرب و نرم

- ملتفت و متوجه - طبع و سرشت»

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۸۵) املائی کدام واژه به معنای «خوشگذرانی» درست است؟

۱) لحو و لئب ۲) لهو و لئب ۳) لهو و لعب ۴) لحو و لعب

۸۶) در عبارت زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«این شکست یک باره او را از میدان قهرمانی به منجلاب فساد کشید اما هنوز چشمه زوق و قریهه ادبی او خشک نشده بود

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

گفت: من گوش استماع ندارم لمن تقول؟»

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۸۷) کدام یک از گزینه‌های زیر با بیت «گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد / گفتا: مگوی با کس تا وقت آن درآید» قرابت

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

معنایی ندارد؟

۱) من ندارم طاقت آزار تو	جنگ بگذار آشتی کن آشتی
۲) دشنام یا دعای تو در حق من یکی است	ای آفتاب هر چه کنی بنده پروری است
۳) یک روز عنایت کن و تیری به من انداز	باشد که تفرج بکنم دست و کمانت
۴) ای آفتاب خوبان می‌جوشد اندرونم غم	یک ساعت بگنجان در سایه عنایت

۸۸) مفهوم عبارت «با صدایی که به قول معروف از ته چاه در می‌آمد، با زهر خندی گفت: داد نزن! من گوش استماع ندارم،

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

لَمَنْ تَقُول؟» با کدام بیت متناسب است؟

۱) صلاح و دانش و تقوی ز من طمع مکنید	که عشق هر چه در این خانه دید غارت کرد
۲) حال چوگان چون نمی‌دانی که چیست	ای نصیحت گو به ترک گوی، گوی
۳) گوش کن پند ای پسر وز بهر دنیا غم مخور	گفتمت چون دُر حدیثی گر توانی داشت هوش
۴) نصیحتی کمنت بشنو و بهانه مگیر	هر آنچه ناصح مشفق بگویدت بپذیر

۸۹) باتوجه به مفاهیم موجود در درس «خسرو» کدامیک از ابیات زیر با این درس ارتباط مفهومی ندارد؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) به یکی در درآید از گوشش	به دگر در برون کند هوشش
۲) چون بسی ابلیس آدم روی هست	پس به هر دستی نشاید داد دست
۳) مرد باید که گیرد اندر گوش	ور بنشسته است پند بر دیوار
۴) به صورت خوش چو حیران است مایل	ز حیوان کم نشاید بودن ای دل

۹۰) کدام گزینه با حدیث شریف «حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسِبُوا» تناسب معنایی کمتری دارد؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

۱) چون دادنی است روز قیامت حساب خود	امروز خود حساب نباشد کسی چرا؟
۲) حساب کرده خود کن حساب در چه کنی	که ماند از پس و روز حساب در پیش است
۳) روز حساب اگرچه ندارد نهایی	کوتاه ز پرسشی ستم بی حساب اوست
۴) پیش از آن کن حساب خود که تو را	دیگری در حساب گیرد سخت

۹۱) عبارت زیر با کدام گزینه تناسب معنایی ندارد؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۸

«تا قدم به بهشت نگذاشته‌ام، از هوای نفس و شیطان غافل باشم»

۱) هوا را چو ابر بهاران کنیم	بر ایشان یکی تیرباران کنیم
۲) هر که بهر هوا خرد را راند	بینوا تا ابد پیاده بماند
۳) هوا را مبر پیش رای و خرد	کز آن پس خرد سوی تو ننگرد
۴) چون جهان هوا خرد بگرفت	نیکی محض جای بد بگرفت

قلمرو زبانی

آسان- قلم چی- ۱۳۹۸

۹۲) کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

- ۱) جواب تلخ چه داری بگوی و باک مدار
 - ۲) و گر به خند در آیی چه جای مرهم ریش
 - ۳) یکی لطیفه زمن بشنو ای که در آفاق
 - ۴) گرت بدایع سعدی نباشد اندر بار
- که شهد محض بود چون تو بر دهان آری
که ممکن است که در جسم مرده جان آری
سفر کنی و لطایف ز بحر و کان آری
به پیش اهل و غرابت چه ارمغان آری؟

قلمرو فکری (قربت معنایی)

متوسط- قلم چی- ۱۳۹۸

۹۳) مفهوم ابیات همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز

- ۱) ز بد گهر همه نیک تو بد شود لیکن
 - ۲) به فعل و قول زبان یک نهاد باش و مباش
 - ۳) قول جون خرما و همچون خار فعل
 - ۴) لباس ظاهر و باطن به هم موافق کن
- به قول نیک تو فعل بدش نکو نشود
به دل خلاف زبان چون پیشیز زرانود (پشیز: پول فلزی کم ارزش)
این نه دین است این نفاق است ای کرام
نه همچو دریا خونخوار و پاکدامن باش

قلمرو زبانی

۹۴) کدام واژه بیت زیر را درست تر کامل می کند؟

«دلم در بند توست و دیده خون بار کن از این بدم برون آر»

- ۱) تلطف
 - ۲) سفاهت
 - ۳) عربده
 - ۴) تراوش
- آسان- قلم چی- ۱۳۹۸

قلمرو فکری (قربت معنایی)

۹۵) کدام بیت با عبارات زیر نزدیکی معنایی بیشتری دارد؟

«بدان کوش که به هر محالی، از حال و نهاد خویش بنگردی، که بزرگان به هر حقّ و باطلی از جای نشوند و هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر و به وقت نومیدی امیدوارتر باش و نومیدی را در امید، بسته دان و امید را در نومیدی.»

متوسط- قلم چی- ۱۳۹۸

- ۱) ار دور روزگار نه بر وفق رای توست
 - ۲) هرگز قدری غم ز دلم دور نبوده است
 - ۳) ز تو گر تفقد و گر ستم بود آن عنایت و این کرم
 - ۴) ما که از خویش گذشتیم چه هجران چه وصال
- انده مخور که بی خبر این نیز بگذرد
شادی است که او را سر و برگ سفری هست
همه از تو خوش بود ای صنم چه جفا کنی چه وفا کنی
مردن و زیستن مردم بی باک یکی است

قلمرو زبانی

۹۶) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 کتابی که در او داد سخن آرایبی توان داد (سعدالدین وراوینی)
 عشق، شوری در نهاد ما نهاد (فخرالدین عراقی)
 متوسط - تمرین های کتاب - ۱۸

۹۷) سه هم خانواده در مقابل هر واژه بنویسید.
 - حرمت: - مقدار: - مستغنی:
 متوسط - تمرین های کتاب - ۱۸

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۹۸) بهره گیری از «مَثَل» چه تأثیری در سخن دارد؟
 متوسط - تمرین های کتاب - ۱۹

قلمرو فکری (قربابت معنایی)

۹۹) براساس حکایت «از آموختن ننگ مدار»، نویسنده، چه کاری را کودکانه می شمارد؟
 متوسط - تمرین های کتاب - ۱۹

۱۰۰) هر یک از مَثَل های زیر، آدمی را از چه کاری بر حذر می دارد؟
 - گندم نمای جو فروش مباش.
 - زهر به گمان خوردن از نادانی بود.
 متوسط - تمرین های کتاب - ۱۹

قلمرو زبانی

۱۰۱) املای درست را با توجه به معنی انتخاب کنید.
 الف) نزدیکی ۱- قربابت ۲- غرابت
 ب) هنگام ۱- عوان ۲- اوان
 پ) پیروز ۱- قالب ۲- غالب
 ت) گیرا ۱- رسا ۲- رثا
 آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۲) در عبارت زیر، سه جفت واژه متضاد پیدا کنید.

«به هر نیک و بد، زود شادان و زود اندوهگین مشو، که این فعل کودکان باشد. بدان کوش که به هر مُحالی از حال و نهاد خویش بنگردی، که بزرگان به حق و باطلی از جای نشوند.»

..... ≠

..... ≠

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۱۰۳ «تشبیه» را در هر یک از عبارتهای زیر مشخص کنید.

- الف) چون برق به میدان جستم و نخست خروس مغلوب را با دشنه‌ای که در جیب داشتم، از عذاب رهانیدم.
 ب) چشم‌های درشت و پرفروغش چون چشمه‌های خشک شده، سرد و بی‌حالت شده بود.
 پ) شیرۀ تریاک آن شیر بی‌باک را چون اسکلتی وحشتناک ساخته بود.

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری (قرابت معنایی)

۱۰۴ مفهوم کلی روان‌خوانی «خسرو» چیست؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۵ معنی عبارتهای زیر را بنویسید.

- الف) ما را دمکی زیادت‌تر در گرمابه بگذار که شوخ از خود باز کنیم.
 ب) این پارسی هم تنگ‌دست بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.
 پ) چون بر رقعۀ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا اهلیت چیست.
 ت) ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد، چنان که در کرامت و فراغ به پارس رسیدیم.

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۰۶ مفهوم کلی داستان «سفر به بصره» چیست؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

پاسخنامه تشریحی

۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

بیت اول گزینه ۱ می‌گوید، لحظه آرامش پس از دفع دشمن از عمر طولانی بهتر است، اما بیت دوم در مورد مرگ است و اینکه هیچکس زنده جاوید نخواهد ماند.

گزینه ۲: بیت اول مربوط به درس چشمه و سنگ است و اینکه دلیل روییدن گل‌های زیبا باریدن باران است اما در بیت دوم شاعر می‌گوید، باران به خودی خود پدیده‌ای لطیف است اما نژاد و اصالت خاک (مجازاً انسان‌ها) با باریدن باران تفاوتی نمی‌کند و موجودی پست، پست باقی می‌ماند.

گزینه ۳: پاسخ سؤال همین گزینه است چرا که هر ۲ بیت در مورد تأثیر قضا و قدر و ناتوانی بشر در تغییر سرنوشت صحبت می‌کنند. گزینه ۴: بیت اول در مورد حضور خداوند در همه کائنات و دلیل گویایی انسان‌ها صحبت می‌کند، اما بیت دومش در مورد ناتوانی انسان در شناخت خداوند و معارف الهی بحث می‌کند.

۲ ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱: هر دو مصراع در مورد تواضع و فروتنی است.

گزینه ۲: هر دو مصراع در مورد شکر نعمات خداوندی که به افزونی نعمت منتهی می‌شود ربط دارد.

گزینه ۳: هر دو مصراع در مورد دوری از همنشین بد و نااهل است.

۳ ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱: فهمیدن ← فهم

گزینه ۳: آغازیدن ← آغاز / کشیدن ← کش

گزینه ۴: پریدن ← پر

اما گزینه ۲ هیچ بن مضارعی که اسم باشد را ندارد.

شناختن ← شناس / دیدن ← بین / گریستن ← گری / خوردن ← خور / خریدن ← خر

* دقت داشته باشید در این گزینه (خر) آن خر الاغ نیست که اسم محسوب شود!!

۴ ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه رنگ به معنای ریا است.

۵ ۱ ۲ ۳ ۴ گروه‌های اسمی که وابسته پیشین دارند عبارتند از: همه شب، آن سفر و یک نفس که به ترتیب نقش آن‌ها:

قید، متمم، قید است.

۶ ۱ ۲ ۳ ۴ گوش، در این بیت نهاد است، پیش دیوار آنچه گویی هوش دار تا گوش در پس دیوار نباشد.

نهاد

در بیت ۳ هم کلمه خاک، نهاد است. خاک کو در آن دیار مگر نبود.

نهاد

در بیت ۴ نقش خسرو منادا است.

۷ ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: گذرا بودن غم و شادی

مفهوم بیت گزینه ۳: اظهار خرسندی به غم به دلیل پایدار نبودن شادی

۸ ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم عبارت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» پندناپذیری و نپذیرفتن پند و اندرز است. در گزینه «

۴» شاعر با دعوت به شنیدن نغمه عاشقان می‌گوید که شرط است که به سخنان زیبای عاشقان به خوبی گوش کنی.

۹ ۱ ۲ ۳ ۴ مفعول بودن واژه «خود» که خیلی واضح است، چه کسی را به چشم حقارت بدید؟ خود را اما برای فهمیدن

نقش دستوری ضمیر پیوسته در مصراع دوم، (ش) در کنارش، باید ابتدا این مصراع را معنی کنیم تا به نقش مفعولی‌اش پی ببریم، «صدف او را در کنار به جان پرورید»

۱۰) در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ مظاهر و مبانی ادبیات غنایی (عاشقانه) به وضوح به چشم می‌خورد. در بیت ۳ علاوه بر نبودن این عناصر تعلیم و پند و اندرز شاعر هم می‌تواند شما را به سمت کشف پاسخ صحیح سوق بدهد.

۱۱) تکلیف گزینه ۲ که کاملاً مشخص است چون اصلاً زمان ماضی است آن هم از نوع استمراری، گزینه‌های ۱ و ۴ هم با خواندن ابیات متوجه می‌شویم در معنای بگردد و برسانم هستند که هر دو می‌شوند مضارع التزامی پس جواب به راحتی می‌شود گزینه ۳؛ طاووس عرش چیست (آوازه) شهرم را می‌شنود.

۱۲) مفهوم حدیث ذکر شده این است که؛ به اعمال خود رسیدگی کنید پیش از آنکه به اعمالتان رسیدگی شود. یعنی انسان باید قبل از مرگ حساب خوبی‌ها و بدی‌هایی را که در دنیا مرتکب شده است را بداند. این مفهوم در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ موجود است اما شاعر در گزینه ۳ می‌گوید: در روز قیامت از دست تو (معشوق) دست به گله و شکایت برمی‌دارم بخاطر سختی‌ها و بی‌رحمی‌هایی که در حق من (عاشق) کرده‌ای

۱۳) توضیح تشبیه‌های موجود در بیت‌های ۱ و ۳ و ۴ و ۱۰

۱- رواقِ همت ← اضافه تشبیهی

۳- شمع خرد ← اضافه تشبیهی

۴- مرغِ دل - دامِ زلف - دانه خال و طایر اندیشه و دامِ هوس ← همگی اضافه تشبیهی هستند.

۱۴) بیت گزینه ۴ «ف» فعل ماضی ندارد. دقت کنید «نباشد» در بیت به معنای «نیست» فعل مضارع است.

۱۵) توجه شود که ساختار فعل مضارع اخباری به صورت «می + بن مضارع + شناسه» می‌باشد و فعل‌های «می‌بینند، می‌کنند، می‌اندازد» با این ساختار می‌باشند.

توجه: مضارع مستمر به صورت «دارم، داری، دارد و ... + مضارع اخباری» ساخته می‌شود و در بعضی مواقع دو قسمت فعل نیز از هم جدا نوشته می‌شوند و باید دقت کنیم که قسمت دوم فعل مضارع مستمر را با مضارع اخباری اشتباه نگیریم.

۱۶) واژه «داد» در بیت گزینه ۳ «حق و انصاف» یکسان به کار رفته است.

واژه «داد» در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴، به معنای «حق و انصاف» و «فعل داد» است.

۱۷) در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ صحبت از تأثیر قضا و قدر بر خواسته‌های انسان است و اینکه هیچکس توانایی مقابله و جنگیدن با سرنوشت را ندارد. اما در گزینه ۴ شاعر از غم فراق و مرگ در اثر دوری از معشوق صحبت می‌کند.

۱۸) ساختمان واژگان سؤال به ترتیب: مرکب، مشتق، مشتق - مرکب، مشتق مرکب

گزینه ۲: مرکب، ساده، مرکب، مشتق مرکب

گزینه ۳: مرکب، ساده، مرکب، مشتق مرکب

گزینه ۴: مشتق، مشتق مرکب، مشتق - مرکب، مشتق - مرکب

۱۹) «خشت زدن» به معنای «بیهوده‌گویی» نیز درست است اما با توجه به این عبارت معنای «پرحرفی» می‌دهد.

۲۰) «نهاد» در این گزینه به معنای «قرارداد» است و در گزینه‌های دیگر به معنای «سرشت» است.

۲۱) واژه‌های نادرست ← استغنا / قریبان ← غریبان / ترب ← طرب

۲۲) اغربا ← اقربا / خار ← خوار

۲۳) کلمات هم‌خانواده کلماتی عربی هستند که از یک ریشه و در وزن‌های متفاوت باشند. واژگان گزینه

۱ از ریشه «ح - ص - ل»، واژگان گزینه ۲ از ریشه «خ - ل - ص»، واژگان گزینه ۳ از ریشه «ع - ی - ب» می‌باشند. اما در گزینه ۴ حرام از ریشه «ح - ر - م» و مرحم از ریشه «ر - ح - م» می‌باشند.

۲۴) عبارت صورت سؤال در مورد آثار مخرب دستان ناجنس و رفیقان نااهل صحبت می‌کند که این موضوع در تمام گزینه‌ها به جز گزینه ۲ قابل مشاهده است.

شاعر در بیت گزینه ۲ از ناتوانی‌اش در مورد فراق یار و سختی‌های جدایی از یاران صحبت می‌کند.

۲۵) صفت فاعلی به سه صورت زیر ساخته می‌شود:

بن مضارع + نده: گوینده، شنونده، دونده و ...

بن مضارع + ان: خندان، روان، گویان و ...

بن مضارع + ا: دانا، خوانا، گویا

«شادان» از صفت + «ان» ساخته شده است که صفت ساده است.

۲۶) مفهوم عبارت صورت سؤال، پرهیز از دورویی و تظاهر است که در گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ به درستی این

موضوع وجود دارد. اما در گزینه ۲ حافظ به داستان میوه ممنوعه و اخراج حضرت آدم ابوالبشر از بهشت اشاره می‌کند که هیچ ارتباطی با سؤال ندارد.

۲۷) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ - نهاد: وجود - باطن / فعل، نهادن - قرار دادن

گزینه ۳ - چنگ: ساز چنگ / دست و چنگال

گزینه ۴ - جوی: رودخانه / بن مضارع در معنای فعل امر از جستن به معنای پیدا کن

۲۸) سر در مصراع دوم مجاز از قصد و اندیشه است. سر بریدنم نیست: قصد بریدن ندارم.

۲۹) یکی از تعالیم عنصرالمعالی به فرزندش این بود که غم و شادی جهان ثابت نیست که این مفهوم به عنوان

صورت سؤال دیده می‌شود و در گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ نیز وجود دارد. اما شاعر در گزینه ۱ از غم و شادی جهان صحبت می‌کند اما فقط به صورت یک طرفه. به عبارت دیگر شاعر در بیت ۱ از سختی‌های روزگار و غمگین بودنش دارد شکایت می‌کند و صحبتی از وجود شادی‌های روزگار به میان نمی‌آورد.

۳۰) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بوم محنت ← غم و محنت همچون جفدی شوم است.

گزینه ۳: پیل فنا ← فنا و نابودی همچون فیل ویرانگر است.

گزینه ۴: آب اجل ← اجل و مرگ همچون آبی از گلوی شما پایین خواهد رفت.

۳۱) گزینه ۴ به درستی پدیدآورندگان آثار درخواست شده را به ترتیب ذکر کرده است.

۳۲) حدیث مورد نظر از حضرت رسول اکرم (ص) می‌فرماید: به حساب (اعمال) خود برسید قبل از آنکه مورد

محاسبه قرار بگیرید که این مفهوم در گزینه ۳ به وضوح اشاره شده است.

۳۳) روش ساخت فعل‌های مطرح شده در گزینه‌ها

ماضی ساده: بن ماضی + شناسه‌ها: رفتم، رفتی، رفت و ...

مضارع اخباری: می + بن مضارع + شناسه‌ها: می‌روم، می‌روی، می‌رود و ...

ماضی نقلی: صفت مفعولی + ام، ای، است، ایم، اید، اند: رفته‌ام، رفته‌ای، رفته‌است و ...

ماضی بعید: صفت مفعولی + بودم، بودی، بود، بودیم، بودید، بودند: رفته بودم، رفته بودی، رفته بود و ...

ماضی التزامی: صفت مفعولی + باشم، باشی، باشد، باشیم، باشید، باشند: رفته باشم، رفته باشی، رفته باشد و ...

۳۴) فعل مضارع اخباری از «می + بن مضارع + شناسه ها» ساخته می‌شود که در گذشته از «همی» نیز استفاده می‌شده است. ۱ ۲ ۳ ۴

۳۵) فعل امر مثبت امروزه از «ب + بن مضارع» و فعل امر منفی از «ن + بن مضارع» ساخته می‌شود. اما در گذشته از «م» نیز برای امر منفی استفاده می‌شد (گزینه ۱) همچنین ممکن است «ب» از اول امر مثبت حذف شده باشد (گزینه ۲ و ۴).

۳۶) برزده، در افتد و در کشد در سایر گزینه‌ها فعل پیشوندی می‌باشند. ۱ ۲ ۳ ۴

۳۷) مولع از «ولع» ساخته شده و به معنای طمعکار و حریص است. ۱ ۲ ۳ ۴

۳۸) مفهوم بیت صورت سؤال «ارزشمندی وجود رفیق موافق و همراه واقعی» است که در گزینه ۴ هم این مفهوم وجود دارد.

این سؤال براساس روان‌خوانی (خسرو) طرح شده است.

۳۹) در این گزینه به مفهوم «ناپایداری دنیا» اشاره شده است. در گزینه ۲ به حسابرسی اعمال توصیه شده، در گزینه ۳ سخن گفتن و درد دل کردن با کسی که شایسته است مطرح شده است و در گزینه ۴ حق شناسی توصیه شده است.

۴۰) در این گزینه به مفهوم «خوددار بودن» اشاره شده است. ۱ ۲ ۳ ۴

۴۱) در سؤالات مربوط به تعداد جملات یک بیت همان‌طور که می‌دانید به سراغ فعل‌ها می‌رویم، یعنی به ازای تعداد افعال شبه‌جمله‌های موجود در یک بیت جمله وجود دارد. (نکته: باور غلطی در برخی از دانش‌آموزان دیده شده است که هر مصراع را بدون بررسی یک جمله محسوب می‌کنند، امیدوارم شما همچنین باوری نداشته باشید!!)

گزینه ۱: ۳ جمله ← به مردی (قسم می‌خورم) / که مُلک سراسر زمین نمی‌ارزد / که خونی بر زمین بچکد.

گزینه ۲: ۳ جمله ← دگر مرکب عقل را پویه نیست / که عنان تحیرش را بگیرد / که بایست.

گزینه ۳: ۴ جمله ← مرا گله‌بانی به عقل است / و به رای (است) / تو هم گله‌خویش را داری / پپای (مراقب باش).

گزینه ۴: گاه از کار آشفته می‌گریست / چه کسی زیستی (زندگی) را از این تلخ‌تر دیده است.

۴۲) بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱: خزان ≠ بهار / گزینه ۳: روز ≠ شب / گزینه ۴: گل ≠ خار

۴۳) بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱: ساعد مجازاً گل است.

گزینه ۲: دشت مجازاً افراد و موجودات حاضر در دشت.

گزینه ۳: جهان مجازاً مردم جهان.

۴۴) بررسی گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۲: مادر: مشبه / فرشته: مشبه‌به / چونان: ادات / سایه‌گستری: وجه شبه

گزینه ۳: پیکر عریان دهقان: مشبه / مرغ نیم بسمل: مشبه‌به / هم‌چو: ادات / لرزد: وجه شبه

گزینه ۴: هر نسیمی: مشبه / دم عیسی: مشبه‌به / چون: ادات / جان آوردن: وجه شبه

گزینه ۱: ادات و وجه شبه محذوف است / مشبه: زن و مرد / مشبه‌به: کشتی و کشتیبان

۴۵) در این گزینه این واژه به معنای «حق» است، در گزینه‌های ۱ و ۳ این واژه به معنای فعل آمده و در گزینه ۴ به معنای «فریاد» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۴۶) این تست ترکیب واژگان و تاریخ ادبیات است. ۱ ۲ ۳ ۴

- ۴۷) نهاد اول: درون و باطن / نهاد دوم: قرار داد ۱ ۲ ۳ ۴
- ۴۸) «داد» اول: حق / «داد» دوم: ادا کردن ۱ ۲ ۳ ۴
- ۴۹) غلط‌های املائی: اصرار ← اسرار / غزا ← قضا / ثوابی ← صوابی ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۰) غلطها ⇐ خوان / رزاق ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۱) غلطها ⇐ خواست / ورطه / خویشتن / حادثه ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۲) معرکه با این املا درست است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۳) «مالوف» از «آلف» می‌آید و به معنای «انس یا خو گرفتن» است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۴) «استماع» به معنای شنیدن است از اینرو با گزینه ۲ که در آن واژه «بشنوم» به کار رفته مطابقت دارد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۵) در درس نیز این واژه برای عینک به کار رفته که معنای «سیم» از آن دریافت می‌شد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۶) خسرو «ارتجالا» انشا می‌خواند و منظور از ارتجالا همین فی البداهه خواندن است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۷) در اینجا «سرنوشت» مدنظر است که «قضا» املائی درستی برای این واژه است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۸) «لهو و لعب» با این املا صحیح است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵۹) ویرایش غلط‌های املائی: برازندگی / مالوف / صبیان ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶۰) «فی الجملة» با این املا درست است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶۱) مفهوم عبارت سؤال این است که «انسان اگر در این دنیا مراقب اعمالش باشد در آن جهان آسوده‌خاطر و بی‌نیاز است؛ این مفهوم در گزینه ۱ نیز دیده می‌شود، ضمناً با حدیث «حَسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا» نیز ارتباط معنایی دارد. گزینه ۲: شکایت از غم و فراق در روز قیامت. گزینه ۳: خداوند کسانی که به بندگان کمک می‌کنند را کمک خواهد کرد. گزینه ۴: در عزای مرگ کسی شادمانی کردن خطاست چرا که همه انسان‌ها روزی خواهند مُرد.
- ۶۲) شاعر در حال نصیحت کردن است و اینکه هر کس از افراد پست و نااهل دوری نکند دچار مشکلات می‌گردد. اما گزینه ۳ در مورد کسب تجربه از روزگار صحبت می‌کند. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶۳) در افعال آینده کلمه خواهند و دیگر اشخاص صرف می‌شوند و منفی می‌گردند. منفی ۱ ۲ ۳ ۴
- خواهند خواند ← نخواهند خواند. ✓
- ۶۴) مفهوم عبارت سؤال توصیه به دوری از ریاکاری و دورویی است که این مفهوم در گزینه ۳ نیز سفارش گشته است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶۵) مستغنی: بی‌نیاز - تیمار: نگاهداشت - غم - اندیشه - خدمت - غمخواری و محافظت از کسی که بیمار باشد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶۶) کلمات حرمت (حرمت) و رسته (رسته) در متن نادرست نوشته شده‌اند. ۱ ۲ ۳ ۴
- نکته: در سؤالاتی که فقط نادرستی املائی مدنظر طراح است، مواردی مثل گذاشتن یا نگذاشتن تشدید، دقت در دندان‌های یک کلمه، سرکش‌های «ک، گ»، سرهم نویسی یا جدانویسی کلمات مرکب ارزش املائی محسوب نمی‌شود و داوطلبان نباید خود را درگیر این تپ اشتباهات بکنند.
- ۶۷) در این بیت کلمه «بیفتد» به اشتباه «بیافتد» نوشته شده است که یک اشتباه رسم الخطی محسوب می‌شود. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶۸) ای ساقی جامی بریز که عشرت من خام است، مطرب زیری بزن که حالت زار است. این سؤال از نظر کلمات دشواری که در ابیات گزینه‌ها آمده است، برای دانش‌آموزان سؤال خیلی سختی به شمار می‌رود. مفهوم بیت ۳: ساقیا جامی برای من بریز که زندگی‌ام پوچ و بی‌ارزش است و ای نوازنده نوایی زیر بنواز که حال و روزم خراب است. ۱ ۲ ۳ ۴

۶۹) واژه‌هایی که غلط معنا شده‌اند: غوک: قورباغه / مولع: حریص، آزمند ۱ ۲ ۳ ۴

۷۰) سفرنامه اثر ناصر خسرو قبادیانی است و «دیوار» اثر جمال میرصادقی. «گلستان» نثر آمیخته به نظم است. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۱) در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ واژه‌های مشخص شده نقش نهاد دارند اما در گزینه ۴ واژه مشخص شده نقش مسند دارد. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۲) «لعل» با این املا به معنای سنگ قیمتی است. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۳) مفهوم مشترک صورت سؤال و گزینه ۳، این است که شرایط روزگار هیچ وقت ثابت نمی‌ماند روزی شادی است و روزی غم و غصه تشریح گزینه‌های دیگر:

۱- این گزینه ممکن است دانش‌آموزان را به شک بیاندازد اما با دقت در مفهوم آن می‌بینیم که در اصل شاعر دارد از بی‌وفایی دنیا شکایت می‌کند و مستقیماً به بی‌اعتمادی به وفای دین اشاره دارد.

۲- در عالم هیچکس نه عمر جاودان دارد نه اموالش را می‌تواند برای خودش به عالم دیگر ببرد.

۴- اشاره دارد به فراز و نشیب‌های روزگار و فقط از سختی‌هایی که به انسان‌ها تحمیل می‌شود، صحبت می‌کند و کاری با آسایش ندارد.

۷۴) مفهوم صورت سؤال این است که نه غم همیشگی است و نه شادی این مفهوم در بیت ۴ هم دیده می‌شود. حافظ می‌فرماید: باز هم روزهای شادمانی و به دور از غصه از پس این روزهای سخت و غمگین خواهد رسید.

۷۵) «منکر» به معنای «زشت» است و «منکر» به معنای «انکارکننده» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۶) «کمیت» اسب سرخ رنگ است و «ابلق» اسب سیاه و سفید و «ابرش» اسب خالدار است و «سمند» اسب زرد سرکش است. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۷) تنها در این گزینه همه واژه‌ها درست معنا شده است. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۸) در همه گزینه‌ها «قضا» به معنای سرنوشت است ولی در این گزینه به معنای «به‌جا آوردن آنچه زمانش گذشته» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۷۹) «قضا» با توجه به معنای این بیت «سرنوشت» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۸۰) تنها در این گزینه همه واژه‌ها درست معنا شده‌اند. ۱ ۲ ۳ ۴

۸۱) «لاجرم» به معنای «به‌ناچار» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۸۲) «بسمل» مخفف «بسم الله» است که در معنای مجازی «قربانی کردن» است. ۱ ۲ ۳ ۴

۸۳) «طبیعت» در اینجا به معنای مناظر طبیعی نیست اما سه گزینه دیگر هر سه می‌توانند معنای واژه «طبیعت» باشند. ۱ ۲ ۳ ۴

۸۴) ویرایش غلط‌های املائی: مخذول - استرحام - ملتفت ۱ ۲ ۳ ۴

۸۵) «لهو و لعب» با این املا درست است چون «لهو» به معنای کار بیهوده و «لعب» به معنای بازی است. ۱ ۲ ۳ ۴

۸۶) ویرایش غلط‌های املائی: ذوق / قریحه ۱ ۲ ۳ ۴

۸۷) مفهوم بیت سؤال: طلب لطف و مهربانی از سمت معشوق به قلب عاشق بیچاره است، این مفهوم در گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ دیده می‌شود، اما گزینه ۲ می‌گوید: هر چه از سمت معشوق به عاشق برسد لطف است و خیر و برکت.

۸۸) عبارتی که در صورت سؤال ذکر شده است مربوط به بخش ملاقات خسرو و راوی داستان است، جایی که خسرو می‌گوید من دیگر کارم به جایی رسیده است که حوصله گوش دادن به نصیحت ندارم و تو از حال و احوال من چون

درس دوم - فارسی دهم

بی خبری نصیحتم نکن، این مفهوم در گزینه ۲ وجود دارد، شاعر می گوید: ای کسیکه از احوال من خبر نداری، مرا نصیحت نکن که گوش شنوا ندارم (از نصیحت کردنت دست بردار)
گزینه ۱: عشق همه چیز را از عاشق می گیرد.

گزینه ۳ و ۴: ستایش و تمجید از نصیحت است که کاملاً با موضوع سؤال تفاوت دارند.

۸۹) ۱ ۲ ۳ ۴ مفاهیم هر سه گزینه ۱ و ۲ و ۴ در متن خسرو از آقای عبدالحسین وجدانی ذکر شده اند.

گزینه ۱: من گوشِ استماعِ ندارم لَمَنْ تَقُولُ / گزینه ۲: حسودان تنگ نظر و عنودان بدگهر وی را به می و معشوق و...

گزینه ۴: در جواب ناظم مدرسه که گفت: اشتر به شعر عرب در حالت است و...

اما گزینه ۳: مفهوم کاملاً برعکس با اخلاقیات خسرو دارد، این بیت سفارش دارد که انسان باید پند پذیر باشد اما خسرو ...

۹۰) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم حدیث: به حساب خود برسید، پیش از آنکه به حسابتان رسیده شود.

گزینه ۳: شکایت از ستم‌های معشوق توسط عاشق در روز قیامت است. اما گزینه های دیگر در راستای معنا و مفهوم حدیث مورد نظر است.

۹۱) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک ابیات ۲ و ۳ و ۴ و عبارت صورت سؤال: دوری از هوی و هوس شیطانی است.

ولی گزینه ۱ در مورد شدت نبرد میان جنگاوران در میدان جنگ است.

۹۲) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «قربت» به معنای «آشنایان» به اشتباه به شکل «غرابت» نوشته شده است.

۹۳) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت گزینه «۱»: توصیه به پرهیز از هم نشینی با انسان بدگهر.

مفهوم مشترک سایر ابیات: نکوهش ریاکاری و توصیه به یک رنگی.

۹۴) ۱ ۲ ۳ ۴ در این بیت با توجه به معنا، مشخص است که شاعر از معشوق خواسته است که به او لطف کند. واژه «تَلَطَّف»

به معنای «مهربانی» است.

۹۵) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم عبارت صورت سؤال این است که آدم دانا هیچ وقت از سختی های روزگار عصبانی و ناراحت نمی شود؛

چرا که می داند بالأخره همه سختی ها می گذرند و راحتی و آسایش با داشتن امید به سراغ انسان می آید. این مفهوم تنها در گزینه ۱ دیده می شود.

مفهوم گزینه های دیگر:

۲) شاعر زندگی اش را همیشه غمگین و به دور از شادی می داند.

۳) عاشق بین جور و جفا و دلجویی و محبت معشوق فرقی نمی بیند و هر چیزی را که از سمت معشوق برایش فرستاده شود عین عنایت می داند؛ چه جفا و ظلم، چه محبت.

۴) انسان های از خود گذشته ترسی از سختی ها و مشکلات و حتی مرگ ندارند.

۹۶) داد: انصاف، حق، عدالت داد: فعل ماضی ساده سوم شخص مفرد از مصدر دادن (بخشید)

نهاد: سرشت، طینت، آفرینش نهاد: فعل ماضی ساده سوم شخص مفرد از مصدر نهادن (قرارداد)

۹۷) حرمت: حریم / محترم / احترام مقدار: قدر / تقدیر / مقدر مستغنی: غنی / استغنا / غنا

۹۸) مثل موجب ایجاز در سخن می شود و آن را پر معنی تر و پربارتر می کند. مثل ها ریشه در فرهنگ کهن یک ملت دارند و سخن را با گذشته ی یک ملت پیوند می دهند.

۹۹) خوشحالی و ناراحتی شتاب زده در برابر پیشامدهای خوب و بد.

۱۰۰) فریب کاری و دورویی / با منطق عمل کردن.

۱۰۱) الف) قربت / ب) اوان / پ) غالب / ت) رسا

۱۵۲ نیک \neq بد شادان \neq اندوهگین حق \neq باطل

۱۵۳ الف) من محذوف به برق (چون: ادات تشبیه)

ب) چشم به چشمه‌های خشک شده (چون: ادات تشبیه / سرد و بی‌حالت: وجه شبه)

پ) شیر بی‌باک به اسکلتی وحشتناک (چون: ادات تشبیه)

۱۵۴ تأثیر همنشین بد بر زندگی انسان

۱۵۵ الف) اجازه دهد ما کمی بیشتر در حمام بمانیم تا چرک و آلودگی خود را پاک سازیم.

ب) این مرد پارسی هم آن قدر توانایی مالی نداشت که به حال من رسیدگی کند.

پ) وقتی که نامه مرا بخواند، متوجه شود که شایستگی من چه میزان است.

ت) ما را با بخشش و احترام زیاد از راه دریا فرستاد، به گونه‌ای که با احترام و آسایش به پارس رسیدیم.

۱۵۶ یکسان نبودن شرایط روزگار

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴

۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴

۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴
۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴

۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴